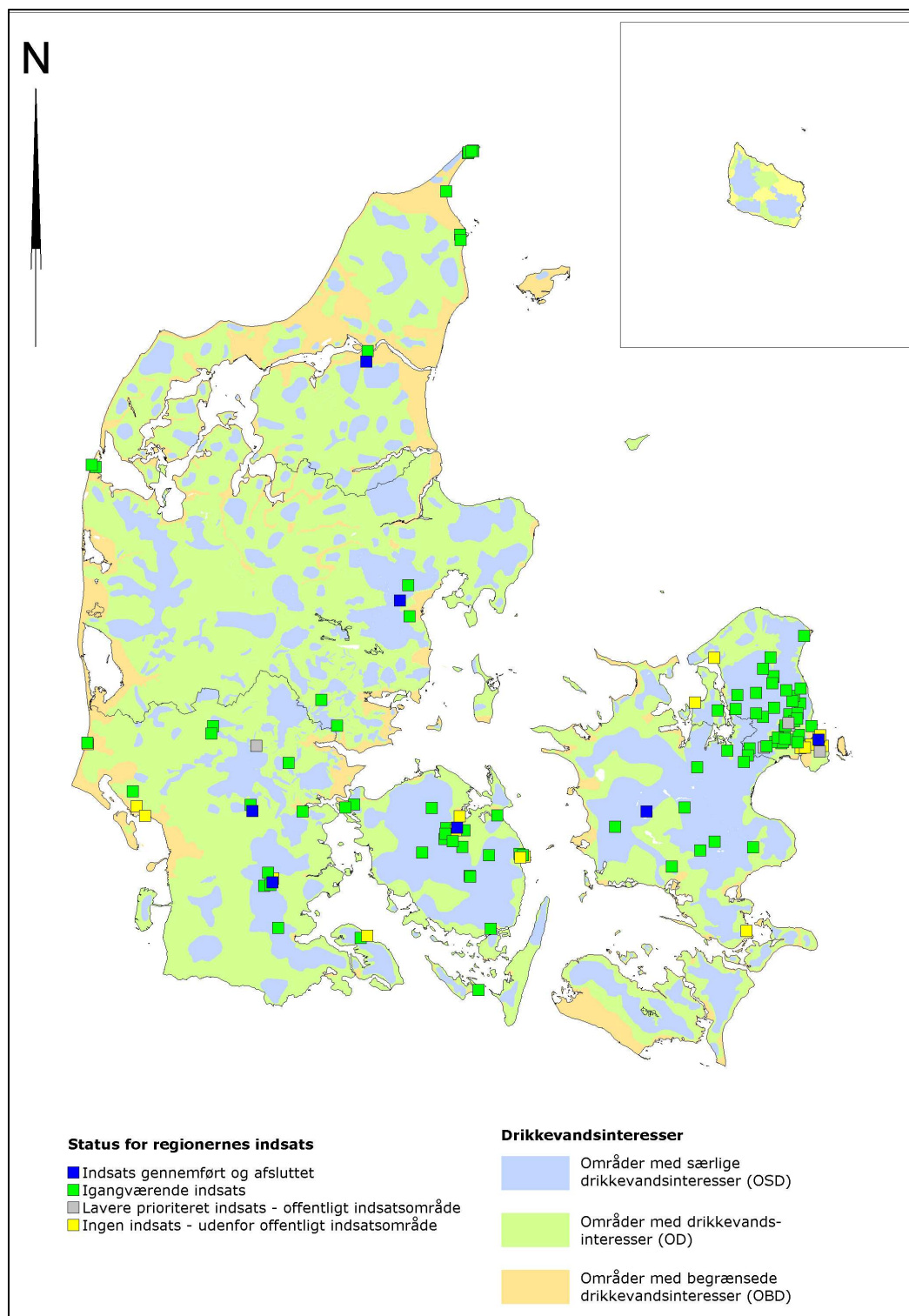

De store jordforureninger i Danmark

Regionerne og Miljøstyrelsen har netop udgivet rapporten Store jordforureningssager i Danmark. Rapporten kan ses i sin helhed på www.regioner.dk eller på www.mst.dk.

Baggrunden for rapporten er et beslutningsforslag i Folketinget, der lød: "Folketinget opfordrer regeringen til at udarbejde en national handlingsplan for de store jordforureningssager". Undervejs i debatten forlød det, at der ikke skete noget på de store jordforureninger, fordi de var for dyre for Regionerne at håndtere. Det er ikke rigtigt. Undersøgelsen viser, at regionerne behandler og prioriterer de store jordforureninger på samme måde som alle andre forureninger – efter, hvor farlige de er. Rapporten viser også, at det vil være forkert at betragte de store jordforureninger isoleret i en handlingsplan. De store forureninger er ikke farligere end de små. En særlig handlingsplan vil medføre, at man rydder op på ufarlige forureninger, før man tager de farligste.

Store jordforureninger kendetegnes ved, at de hver for sig forventes at koste mere end 10 millioner kroner at rydde op.

Vi har i dag kendskab til 122 store jordforureninger i Danmark.

Regionerne overtog den 1. januar 2007 de tidligere amters opgave med at oprense jordforurening, som kan true vores sundhed og det grundvand, vi skal bruge til drikkevand. Det er derimod ikke regionernes ansvar at oprense forureninger, der er en trussel for søer, vandløb og havet.

Vi er langt fra færdige med at registrere alle jordforureninger. Det betyder, at både antallet af forureninger og de samlede omkostninger sandsynligvis vil stige. Vi har i dag kendskab til cirka 24.000 steder (cirka 40.000 matrikler) i Danmark, som er registreret efter jordforureningsloven.

Rapportens konklusion er:

- Det er et miljømæssigt tilbageskridt at fokusere på de store forureningssager som et selvstændigt problem, blot fordi de er omkostningstunge. Dette indebærer ikke automatisk, at de også er de miljømæssigt mest betydelige.
Hvis man prioriterer indsatsen overfor de store jordforureninger, bare fordi de er store, vil det alt andet lige medføre, at relativt flere indvindinger af drikkevand må lukke på grund af forurening, der ikke renses op i tide.
- 90 af de store forureninger kan true vores sundhed eller det grundvand, vi skal bruge til drikkevand, dvs. de er omfattet af regionernes indsats.
På alle disse disse sager har de tidligere amter udført, igangsat eller planlagt undersøgelser, oprensning eller overvågning af forureningerne. Det arbejde fører regionerne nu videre.
- På fem af disse er der ingen aktiv indsats.
I disse sager er der ikke iværksat eller planlagt en indsats, fordi der er andre højere prioriterede sager, som udgør en større risiko for grundvandet eller sundheden.
- De sidste 32 store forureninger udgør ikke en trussel i forhold til sundhed eller det grundvand, vi skal bruge til drikkevand.
Her er det ikke regionernes opgave at rense op.
- Regionerne har igangsat betydelige tiltag i forhold til de store forureninger, som truer vores sundhed og det grundvand, vi skal bruge til drikkevand.
Indsatsen følger en klar prioritering, der går ud på at sikre vores sundhed og vores drikkevand både nu og for fremtiden.

Baggrund

Siden den første "jordforureningslov" så dagens lys i 1982, har de tidligere amter registreret, undersøgt og oprenset truslen fra forureninger for at sikre befolkningens sundhed og værdifuldt grundvand. I de 25 år der er gået, har de tidligere amter registreret ca. 24.000 grunde, lavet mere end 15.000 undersøgelser og cirka 1000 oprensninger, samt overvåget forurening mere end 200 steder.

En del af de tidligere amter har primært fokuseret på at registrere forurenede grunde i de områder, hvor grundvandet er særligt godt. Mange af disse områder ligger udenfor byer og industriområder, hvor de store forureningssager ofte findes. I Hovedstads- og Odense området er billedet anderledes. Industrien tog sin begyndelse her, og det grundvand, vi nu

skal bruge til drikkevand, ligger i gamle by - og industriområder. Der er derfor mange store forureninger i Region Hovedstaden og i Odense-området.

Arbejdet med at registrere forurening er langt fra færdigt, og nye forureninger dukker hele tiden op. Vi må derfor forvente, at der med tiden vil komme flere nye store forureningssager. Et forsigtigt skøn er, at yderligere 55.000 grunde kan være forurenede. Med de årligt afsatte midler til jordforureningsområdet vil det tage ca. 30 - 50 år at undersøge og oprense disse forureninger.

Status for indsatsen rettet mod de store forureninger

De tidligere amter har udført, igangsat eller planlagt indsatser rettet mod alle de store forureninger, der kan true vores sundhed, og mod næsten alle store forureninger som kan true det grundvand, vi bruger som drikkevand. De indsatser fører regionerne nu videre.

De tidligere amters indsats overfor de store forureninger, som kun er en trussel mod søer, vandløb og havet, har derimod helt i tråd med den nyere lovgivning, været væsentlig mere beskeden.

Status for indsatsen over for de store forureninger	Regionernes ansvar	Indsats Udført, igangsat, planlagt
Der truer grundvand/drikkevand	Ja	94 %
Der truer befolkningens sundhed	Ja	100 %
Der truer søer, vandløb og havet	Nej	12 %

Hvad koster det at rense de store forureninger op?

Til dato er der brugt omkring 1,1 mia. kr. på at undersøge, oprense og overvåge de store forureninger. Regionerne og Miljøstyrelsen skønner, at der skal bruges yderligere 2,5 mia. kr. Regionerne forventer at der fremover skal bruges 1,2 mia. kr. på de store forureninger, der udgør en risiko for vores sundhed og værdifuldt grundvand.

Samlet set er der afholdt 39 % af udgifterne til de store forureninger, der er omfattet af regionernes indsats. Og 8 % af udgifterne til forureninger, som ikke er omfattet af regionernes indsats. Så selv om indsatsen er godt i gang, er der fortsat en stor opgave for regionerne. Skønnet over de fremtidige udgifter er meget usikkert, da det for to tredjedels vedkommende baserer sig på et skøn over forureninger, som vi har meget lidt viden om. Det samme gælder hvilket oprensingsniveau, der vil blive krævet. Det kan betyde, at udgifterne i sidste ende bliver betydelig større – eller mindre.

Hvad koster hele jordforureningsområdet?

For hele jordforureningsområdet, det vil sige omkostninger til at registrere, undersøge, oprense og overvåge forurenede grunde, har Miljøstyrelsen skønnet, at der skal bruges 14,3

mia. kr. De 10,4 mia. kr. skal betales af det offentlige, primært regionerne. Regionerne har årligt i alt 0,3 mia. kr. til jordforureningsområdet.

De store forureninger er kun en lille brik i det samlede spil

Isoleret set er de store forureninger meget omkostningstunge, men reelt set udgør de kun omkring 10 % af regionernes samlede udgifter til hele jordforureningsområdet.

Der er ikke nødvendigvis en sammenhæng mellem den økonomiske udgift til den enkelte sag og den miljø- og sundhedsmæssige gevinst ved en oprensning. En mindre forurening kan have større miljømæssig betydning end en stor.

Hvis regionerne i højere grad end i dag skal fokusere på de store forureninger, eller rette indsatsen mod forureninger, som kan true for eksempel søer, vandløb og havet, vil det betyde, at værdifuldt grundvand vil blive forurennet, og at regionerne ikke kan sikre beboeres sundhed på forurenede grunde. Der er ikke penge nok til begge dele.

Det må forudses, at de største af de store sager ikke vil kunne løftes af den enkelte region indenfor få budgetår. Omkostningerne i disse sager kan ikke rummes indenfor regionernes nuværende budgetter.

Hvad med de forureninger som regionen ikke renser op?

I dag er det ikke regionernes opgave at oprense forureninger, som ligger kystnært og alene er en trussel mod havet eller naturen.

Som loven er i dag betyder dette, at regionerne som udgangspunkt ikke retter indsatsen mod de 32 store forureninger, som ikke truer vores sundhed eller værdifuldt grundvand.

Vandrammedirektivet vil formentlig gøre det nødvendigt at ændre jordforureningsloven, så regionerne også skal tage sig af forureninger, der truer søer, vandløb og havet samt naturen. De økonomiske og prioriteringsmæssige konsekvenser af dette vil hænge sammen med Vandrammedirektivets virkeliggørelse i Danmark og de konkrete krav, som Miljøministeriet skal udarbejde inden 2009.